Grahelf

סדר
ליל
פסח

מה טובו

אוהליך יעקב

משכנותיך –

ישראל

השדה   אביב

הזורעים בדמעה ברנה יקצורו

זה העומר אשר
הבאנו משדותינו

הנה הסתו עבר
הגשם חלף הלך לו,
עת הזמיר הגיע
וקול התור נשמע בארצנו.

הנה הסתו...

התאנה חנטה פגיה
והגפנים סמדר נתנו ריח

הנה הסתו עבר...

אל גינת אגוז ירדתי

לראות באבי הנחל.
לראות הפרחה הגפן,
הנצו הרמונים.

לכה דודי, נצא השדה;
נלינה בכפרים, נשכימה לכרמים.
נראה אם פרחה הגפן,
פיתח הסמדר.

עורי צפון ובואי תימן;
הפיחי גני יזלו בשמיו.
יבוא דודי לגנו
ויאכל פרי מגדיו.

אנה הלך דודך

היפה בנשים?
היפה בנשים
אנה פנה דודך?

אנה פנה דודך
ונבקשנו עמך?

דודי ירד לגנו
לערוגות הבושם.

הנה ימים באים ונגש חורש בקוצר ודרך ענבים במשך הזרע והטיפו ההרים עסיס וכל הגבעות תתמוגגנה.

ושבתי את שבות עמי ישראל ובנו ערים נשמות וישבו. ונטעו כרמים ושתו את יינם ועשו גנות ואכלו את פריהם, ונטעתים על אדמתם ולא ינתשו עוד מעל אדמתם אשר נתתי להם.

ונטעו כרמים ואכלו פרים
ובנו בתים וישבו

קומו תועי מדבר

וכני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אותם. ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף. ויאמר אל עמו: הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו, הבה נתחכמה לו פן ירבה, והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שונאינו, ונלחם בנו ועלה מן הארץ.

ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרך. וימררו את חייהם בעבודה קשה בחמר ובלבנים ובכל עבודה בשדה.

וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ

וישמע אלהים את נאקתם, ויזכור את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב ויאמר אל משה: ראה ראיתי את עני עמי במצרים ואת צעקתם שמעתי מפני נוגשיו. כי ידעתי את מכאוביו וארד להצילו מיד מצרים ולהעלותו מן הארץ ההיא אל ארץ טובה ורחבה, אל ארץ זבת חלב ודבש.

זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים.

ש ע ה ש י צ א ו

תנו: ישראל ממצרים לירד לים—לא היו יכולים, שעדיין לא נקרע להם הים, לחזר לאחור לא היו יכולים שכבר פרעה הקריב. מה עשו? „וייראו מאד ויצעקו אל ה'". אמר לו הקדוש ברוך למשה: בני שרויים בצער, והים סוגר, והאויב רודף, ואתה עומד ומרבה בתפלה? דבר אל בני ישראל ויסעו. „ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה", לא נקרע להם הים עד שבאו אל תוכו עד חטמם, ורק אחר כך נעשה להם הים ליבשה.

אשירה לה' כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים.

ו י ע ל ו ו י ת ו ר ו

את הארץ ממדבר צין עד רחוב לבוא חמת.

ויעלו בנגב ויבואו עד חברון. ויבואו עד נחל אשכול ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וישאוהו במוט בשנים, ומן הרמונים ומן התאנים.

ויספרו לו ויאמרו: באנו אל הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש היא. וזה פריה.

אפס כי עז העם היושב בארץ והערים בצורות גדולות מאד וגם ילידי הענק ראינו שם. עמלק יושב בארץ הנגב, והחתי והיבוסי והאמורי יושב בהר, והכנעני יושב על הים ועל יד הירדן.

ויהס כלב את העם אל משה ויאמר:

עלה נעלה וירשנו אותה כי יכל נוכל לה

קומו

תועי מדבר צאו מתוך השממה,
עוד הדרך רב, עוד רבה המלחמה.
רב לכם לנוע לנוד בערבה,
ולפניכם פרושה דרך גדולה רחבה.
רק ארבעים שנה נתע בין ההרים,
ובחול טמנו ששים רבוא פגרים.
אל נא יעצרונו פגרי הנחשלים
שבעבדותם מתו, — נפסח על החללים!
ירקבו בקלונם, סרוחים על צרורותם
שבכתפם נשאו ממצרים אותם.
ימתק למו חלומם, רוב בצלים שומים,
דודים מלאי בשר רבים ועצומים.
עוד היום או מחר יחלוק רוח קדים
עם העיט גופת אחרון העבדים.

קומו

איפוא נדים עזבו את השממה.
אך אל יעל קולכם, דרכו עז בדממה.
פן צעדכם ירגיז מדבר ונרדמיו.
איש ואיש בלבבו ישמע הד פעמיו.
איש בלבבו ישמע קול אלוה דובר:
לך, היום אל ארץ חדשה אתה עובר!
לא, לא לחם קלוקל, שליו ודגן שמים
לחם עצב תאכל, פרי עמל ידים.
ומלבד ילל הישימון, דמי הציה.
תרגש תחת שמשו ארץ יפהפיה.

ויאמר ה׳ אל יהושע בן־נון:
ועתה קום ועבור את הירדן הזה, אתה וכל העם הזה, אל הארץ אשר אנכי נותן להם לבני ישראל. כל מקום אשר תדרוך כף רגלכם בו — לכם נתתיו כאשר דברתי אל משה. מהמדבר והלבנון הזה ועד הנהר הגדול נהר פרת כל ארץ החתים ועד הים הגדול מבוא השמש יהיה גבולכם.

חזק ואמץ

כי אתה תנחיל את העם הזה את הארץ אשר נשבעתי לאבותם לתת להם. רק חזק ואמץ מאד.

הא לחמא עניא די אכלו אבתנא בארעה דמצרים.

כל דכפין ייתי וייכול.
כל דצריך ייתי וייפסח.

(שולחן עורך)

אליהו הנביא אליהו התשבי אליהו הגלעדי במהרה יבוא אלינו עם משיח בן דוד.

אחרון לשעבוד

הזן

כולכם רואים את האבדן המחפיר של רבבות נפשות קרובות, חיות מרגישות, שואפות, מיחלות, חפצות בנשימה, בטובה, בעונג; כולכם רואים את נהרי־נחלי הדם שלא נקרשו עדיין, האברים הדקורים והשסועים שלא ניתנו לקבורה ואלפי קברים שעפרם תחוח עדנה; רגלי כולכם עומדות ממש, על מכתת החורבן שאין דוגמתו, החורבן הנמשך, החורבן של שכול ואלמון של יתמות ואימה של רעב בראש כל חוצות.

ואף לא נחומים! תיבש הלשון המנחמת! אין תנחומין לנו לעולם אין תנחומין ואין שכחה אחרי כל אלה. הכל עושים בנו שפטים. הכל מוכנים ומזומנים בכל עת ובכל שעה לעקרנו מן העולם...

כי לא על אמונתנו אנו נשחטים, בני ישראל, לא על רשעתנו אנחנו נהרגים, לא על צדקותינו אנחנו נדקרים, לא על קידוש השם אנחנו נשרפים; יד כל בנו רק מפני ששנואים אנו, ושנואים אנו מפני שכל בני האדם הזאבים שונאים ושנואים, ואולם כל בני האדם הזאבים ביערותיהם המה, ואנו גולים, אנו זרים.

וכיום הזה תהיינה עינינו אך נשואות ופקוחות. נשמור על שארית כוחותינו. נקמה? אבל היכולים אנו להנקם אחת? היש נקמה ממעשי בראשית ומכל שבעים הזאבים? היש גאולה לתהום דמנו? היש גמול ושילם לכל, לכל?... לא, אל נקלל אין קללה כזו. תהיינה שפתינו סגורות יהיו פנינו נחושים. יתגדל ויתקדש האדם העברי.

שפוך חמתך על הגויים אשר לא ידעוך.

ראשון לגאולה

דור אחרון לשעבוד
וראשון לגאולה אנחנו!

ידנו לבדה, ידנו החזקה
את כבד העול מעל גאון צוארנו פרקה.
ונזקף ראשנו שמימה ויצרו בעינינו —
ונערק למדבר ונאמר לציה „אמנו!":
על ראשי הצורים בין מפלשי עבים
שתינו ממקורו הדרור עם כל נשרי
שמים —
ומי אדון לנו?
גם עתה — אם סגר עלינו מדברו
אל נקם,
כמעט נגע בנו שיר עזוז ומרי —
ונקם!
לחרבות! לרמחים! התאחדו! הימינו!
על אף השמים וחמתם —
הננו ועלינו!

אשר הסער בו,
אשר דמו גואה אונים,
אשר עורו ילטוף משב שחקים,
אלינו בוא!

אשר הטוהר בו,
אשר עוטה הילת שחרים,
אשר תם אמוניו צעיר ועז,
אלינו בוא!

אשר המות בו
אשר נשק מצחו,
אשר פרפר, בצפרניו ולא אֻכַּל,
אלינו בוא!

נתיבות נקם אלינו סוערים
שכול ויתום מעבריהם בוערים.
נתיב עזים —

מבט המתפרצים בו החרון יעיב
אל שער מחננו —
הנתיב.

מסביב יהום הסער,
אך ראשנו לא ישח.
לפקודה תמיד אנחנו —
אנו אנו הפלמח.

ממתולה עד הנגב,
מן הים עד המדבר —
כל בחור וטוב לנשק,
כל בחור על המשמר.

נתיב לנשר בשמים,
שביל לפרא בין הרים;
מול אויב דרכנו יעל
בין נקרות ובין צורים.

ראשונים תמיד אנחנו
לאור היום ובמחשך.
לפקודה תמיד אנחנו —
אנו אנו הפלמח.

בפרק זמן קצר זכה עמנו לחורבן ובשורה כאחד. רק לפני שנים מועטות הוכה בית־ישראל לרסיסים. ואילו עכשיו, רק עכשיו, פקדתו בשורת שחרור, בשורה גדולה...

העם ציפה לשעה הזאת כבר לפני שלש שנים, עם תום המלחמה. מתהום הענות ציפה לה; מתהום הענות פרפר לב העם לגאולה.

אימתי בא משיח, — כשכלים כל הקיצים, ואז כלו כל הקיצים ומשיח לא בא. אותה שעה הכזיבה. העולם התכחש, בגוד בגד. ואילו עכשיו לא העולם הוא שחזר וכיפר על עוונו.

לא כפיצוי לטבח ניתנה לנו המדינה, היא בכלל לא ניתנה. האנגלים לא עזבו את הארץ כדי שתקום לנו לנחלה, כדי שאנו ניטול אותה. להיפך, הם קראו למשהית. בעטיים הפכה גיא־קרבות. הארץ לא ניתנה כי אם ניטלה. לא זכינו לשום חסד, לכל שילומים. כוחנו הוא שקבע. אנו שליטים בארץ במידה שידנו הגיעה, במידה שכוחנו הגיע...

„ביד חזקה ובזרוע נטויה — לך אתננה".

ההגיון גזר: לשוא!
הפחד סח: נחרץ דיננו!
חשבון המלחמות השׂב
ירק בעוז אל מול פנינו.
פלדה אנגלית ואש ערבים
צוחו: „אתכם נמיס כקרח!"
ולנו רק מנין רובים...
אבל עברנו את הדרך.
בחרבות העקומות
עמון הבריקה עם מצרים.
עמדו סביב ראשי אומות
ראונו נידונים לציד
בסד נתנו רגלינו, אֵל.
זחלנו על גחון וברך
ועל גבנו אח נופל...
אבל עברנו את הדרך.

מגש הכסף

...והארץ תשקט. עין שמים אודמת
תעמעם לאטה על גבולות עשנים.
ואומה תעמוד — קרועת לב אך נושמת...
לקבל את הנס
האחד, אין שני...
היא לטכס תכון. היא תקום למול סהר
ועמדה טרם־יום עוטה חג ואימה.
... אז מנגד יצאו
נערה ונער
ואַט־אַט יצעדו הם אל מול האומה.
לובשי חול וחגור, וכבדי נעלים,
בנתיב יעלו הם
הלוך והחרש;
לא החליפו בגדם, לא מחו עוד במים
את עקבות יום־הפרך וליל קו־האש.
עיפים עד בלי קץ, נזירים ממרגוע
ונוטפים טללי נעורים עבריים — —
דום השנים יגשו
ועמדו לִבלי־נוע.
ואין אות אם חיים הם או אם ירוּיים.
אז תשאל האומה, שטופת דמע וקסם,
ואמרה: מי אתם? והשנים שוקטים,
יענו לה: אנחנו מגש־הכסף,
שעליו לך נתנה מדינת היהודים.
כך יאמרו ונפלו לרגלה עוטפי־צל.
והשאר יסופר בתולדות ישראל...

מגילת היסוד של מדינת ישראל

בארץ־ישראל קם העם היהודי, בה עוצבה דמותו הרוחנית, הדתית והמדינית בה חי חיי קוממיות ממלכתית, בה יצר נכסי תרבות לאו־מיים וכלל־אנושיים והוריש לעולם את ספר הספרים הנצחי. — — —

לפיכך נתכנסנו, אנו חברי מועצת־העם, נציגי היישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ־ישראל, ובתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית ועל יסוד החלטת עצרת האומות המאוחדות, אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץישראל, היא מדינת ישראל.

מדינת ישראל תהא פתוחה לעליה יהודית ולקיבוץ גלויות; תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה; תהא מושתתת על יסודות החירות. הצדק והשלום לאור חזונם של נביאי ישראל; תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת וגזע ומין; תבטיח חופש דת, מצפון, חינוך ותרבות.

בשוב ה׳ את שיבת ציון היינו כחולמים. אָז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה. אז יאמרו הגויים: הגדיל ה׳ לעשות עם אלה. הגדיל ה׳ לעשות עמנו היינו שמחים. שובה ה׳ את שבותנו כא־פיקים בנגב. הזורעים בדמעה ברנה יקצורו. הלוך ילך ובכה נושא משך הזרע; בוא יבוא ברנה נושא אלומותיו.

ל'ה

אין אנו יודעים כיצד נפלו העשרים ושלושה; אך למותם של השלושים וחמישה ישנה עדות. האויב הנדהם הביא לנו את הבשורה האחרונה: הם נפלו בגבורה.

כפסל גבורה עומד לנגד עיני אותו בחור פצוע למות, שגם לאחר כלות הכול התנער והתאושש — התאוששות אחרונה — והטיל את הפצצה באויביו; ואותו בחור שהוציא נשמתו עם אבן — נשקו האחרון — בכפו הקפואה.

מי היה האיש, שכך הוציא נשמתו? אפשר דני ואפשר אחר. כל אחד מהשלושים וחמישה מסוגל היה לכך.

ערבים מספרים בחרדת־הערצה על גבורתם העילאית של אלה שנפלו בקרב. אך הם גם מסבירים, בשל מה באה עליהם הרעה. ערבי זקן שפגשוהו בדרך ולא נגעו בו לרעה החריד עליהם את הכפר והזעיק נגדם את הכפרים בסביבה.

אין ספק, כי לא כך היו נוקטים מזויינים ערבים, אילו פגשו ביהודי בדרך. ולא ערבים בלבד. ידוע, כיצד נוהגים אנשי צבא אחרים במקרים דומים. אך הלוחמים שלנו, לא רק עזי־נפש הם, גם אנשים יקרי־נפש הם ואנושיים מאוד. כי מלחמתם — מלחמה היא בעד החיים ונגד המות.

וכמוהם נוסיף ונילחם: בעוז רוח ובאהבה לאדם. רבים מאתנו יפלו עוד במלחמה זו, יקרים וקרובים עוד נשכל, אך הדרך מוליכה לנצחון, לחיים, ליצירה, לעתיד.

אדמת בית קשת

ואלך ואראך שטופת דמע
ודמיך רותחים וזבים.
ואראך שכולה ומנהמת,
איומה ודלוקת מכאובים.

ואפל על פני בעפר,
ומנגד דולקים אורותיו של הכפר.

אדמה אפורה ונוקשה,
אדמה עתיקת רגבים,
אדמה יתומה כאשה,
ותמימה כמתנת אהבים.

וקברים חצובים בה אין די...
ועולים חיים מן הדם.

חי הדם המוגר ונספג
כי קודשת אהבות ותשובה.
חי אורו הבהיר של החג,
לא תשוב מחרשתנו ריקם.
וחי אופק אדום תבערה
כי חיים נצילך מן הקרב.

יזכור עם ישראל את הנשמות הטהורות של בניו ובנותיו, הנאמנים והאמיצים, אנשי העבודה והשלום, אשר הלכו מאחרי המחרשה ויחרפו נפשם על כבוד ישראל ועל אדמת ישראל.

יזכור ישראל ויתברך בזרעו ויאבל על זיו העלומים וחמדת־הגבורה וקדושת הרצון ומסירות הנפש אשר נספו במערכה הכבדה.

אל ישקוט ואל ינחם ואל יפוג האבל עד בוא יום בו ישוב ישראל וגאל אדמתו השדודה.

מי אתם דמי רותחים בי? דמי דור המדבר? כך!
דם כובשי כנען דמי הוא, קולח ואינו נח.

שוב קורא לי השיר העז מנגינת דם ואש:
עלה בהר ורעץ הכר, כל מה שתראה — רש!

היילילו יושבי מעוז־ים, בת פלשת מר לה מר —
הירדן לך, והלבנון לך והמישור וההר.

מנחל פרת עד לבא חמת והמדבר בערב,
הגבול תתארו יד יה, תראנו עין העב.

וכבשו ארץ בחזקת יד ונאחזתם בה,
ובניתם בנין עד לדור הקם לכם, הבא!

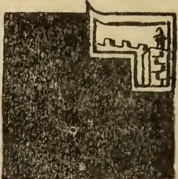
קסטל,
בדרך ירושלים נכבש בג׳ ניסן

הקרבות הקשים ביותר התפתחו על הקאסטל. 1500 ערבים הסתערו בהתלהבות דתית על הכפר, שמעטים מאנשינו הופקדו על השמירה בו. אנשינו קצרו בשורות המסתערים, אך מייד הופיע גל שני ושלישי; הם התקדמו כמטורפים, בצעקות וצריחות, מול האש החזקה שקצרה בהם. לתוקף היתה עדיפות מספרית מכרעת. אנשינו ביצעו, תוך־כדי נסיגה, מעשי־גבורה למעלה מכוח־אנוש. אלה שהצליחו להתרחק, כשהם פצועים, סחבו עמם את נשקם הכבד, והאחרים פוצצו את נשקם לפני מותם. מפקד אחד, אדם ולוחם יקר לכולנו נשאר אחרון במקום, כדי לחפות על נסיגת חבריו. ברימונו האחרון פיצץ את מקלעו ואת עצמו...

ידענו, כי אם לא נכבוש את הקאסטל בחזרה, לא תיפתח הדרך לירושלים. מפקד הגדוד קיבל פקודה לשוב ולכבוש את המקום באותו הלילה. אנשיו היו עייפים מאוד. מאחוריהם — 40 שעות רצופות של קרב. והנה, בו בזמן שעל הקאסטל סער הקרב עברה על הכביש השיירה הראשונה של מכוניות המזון לעיר הנצורה.

משקבלו הבחורים העייפים את הפקודה להסתער מחדש

על הקאסטל, ותגבורת לא ניתנה להם, התחילו בעצמם במלאכה, בכוחותיהם האחרונים. לפתע הופיעו לעיניהם מכונות־המשא הראשונות של השיירה. כוח חדש נוצק בגופם ואומץ חדש ברוחם. הקאסטל היה בידי הערבים משעה 5 אחה״צ. בשעה 4 לפנות בוקר שבו בחורינו ונכנסו לקאסטל. הם פוצצו את הבניינים הקיצוניים, סידרו גדרות, הקימו ביצורים והפכו את המקום מיבצר ראשי להבטחת הכביש.

רושלים החדשה טוהרה בניסן תש״ח.

גם המנזר מורעש בברד רימונים. המצב מחמיר והולך. הפצועים מתרבים והולכים. החשבון הקר אומר: במשך השעה הקרובה יצאו כל הלוחמים מן המערכה. מפקד המקום נועץ באנשיו ושוקל את ענין הנסיגה. הקושי שבדבר: הפצועים. החברים דורשים להשאיר בידי הפצועים אפשרות של איבוד לדעת, במקרה אחרון. המפקד וקצין ההסברה החטיבתי מחליטים לא לסגת, מתוך השיקול של איבוד העמדה ואבידות הפצועים. מתקשרים עם המפקד הכללי, מוסרים לו על המצב בגיזרה ומצב הפצועים ומסבירים את ההחלטה על אי נסיגה. באותה שעה מגיעה ידיעה מקוי האויב שהערבים בורחים מכל העמדות.

המערכה הוכרעה. קטמון בידינו.

חיפה נכבשה בערב פסח תש״ח.

פקודת היום

האויב בחיפה הוכרע. תבוסתו שלמה. כוחותינו שולטים בעיר. חיפה — השער לעולם ולתפוצות, המפתח לפיתוח הארץ — שוחררה בידי לוחמינו. היא ברשות עמנו החפשי והעצמאי. המערכה עודנה לפנינו והיא קשה ומרה. מעודדים מנצחוננו בחיפה, גאים ודרוכים נצעד קדימה.

בתוך האש הולך וקם כוח אדירים ובלבנו לוהטת אמונת הנצחון. צבא ההגנה — לחיים! לחירות! לעצמאות! לנצחון!

צפת נכבשה בב׳ אייר

כל העיר צפת. לרבות משטרת כנען בידינו. על בנין המשטרה מתנוסס הדגל העברי.

גלים, גלים, מול כוח עדיף וחומות ביצורים, הסתערו היחידות בגשם שוטף, נכבשו כל המטרות והן מוחזקות בידינו.

בית שאן נכבשה בד׳ אייר

בית־שאן נכנעה אחרי מצור במשך 3 ימים, מאז יום א׳. כל מבואות העיר חסומים. כל המישלטים סביב תפוסים בידי ה„הגנה״. הכבישים ליריחו ושכם — מנותקים. תל־חוסן, המישלט החשוב ביותר מצפון לעיר, נכבש על־ידי יחידת הקרב שלנו. הבוקר כבשו כוחות ה„הגנה״ את בנייני המשטרה החולשים על העיר מצד מערב.

„הוועדה הלאומית״ החליטה על מסירת העיר לידי ה„הגנה״.

בחודש אייר נעצרה בנגבה פלישת המצרים

שלושה שבועות עמדה נגבה באש תותחים ובהפצצות. יש שהאש רפתה ויש שגברה. זמזום הפגז הפך חלק בלתי נפרד מהווי החיים. העבודה שהיתה כולה חפירה וביצור נמשכה בלי הרף. בשרוק הפגז — נרכנו הראשים, בחלפו — נזקפו והעבודה נמשכה. צנורות המים אם נפגעו — תוקנו בתוך האש. הסכנו עם האש ולמדנו לחיות בתוכה.

יום יום ולילה לילה, במשך 3 שבועות, בקרונו מטוסים והפציצו את המשק. ממשטרת עירק־סואידן, הנמצאת במרחק 1700 מטר מנגבה והתפוסה בידי המצרים כיבדונו בפגזי מרגמות.

היו התקפות שארכו 5 שעות והיו שנמשכו שעה וחצי. התרגלנו לאורח חיים זה וחיינו כחפרפרות. החושים חודדו והיסכננו להבחין בין מטוס רחוק או קרוב, גבוה, או צולל ולפי זה כלכלנו את תנועותינו. בשני ביוני חלה ההתקפה הגדולה של המצרים. המצרים המטירו אש תותחים ממרחק 4 קילומטר מכיוון מג׳דל ומעמדה בכפר עירק־סואידן. באותו הזמן ניתך מבניין המשטרה מטר מרגמות. האש הצולבת כיתשה את אדמת נגבה ועשתה שמות בכל מה שהותירו ההפצצות וההרעשות הקודמות. אחרי הכיתוש יצאו מכיוון המשטרה 21 טאנקים, ופרצו את גדרות התייל הקדמיות. הטאנק הראשון הגיע עד מרחק של כמה מטרים מהעמדה הקיצונית. כאן קפצו החברים מהתעלות והטילו על הטאנק פגז־פיאט ובקבוקי מולוטוב. הטאנק יצא מכלל שימוש, ואחד מנוסעיו נפל חלל בקרבתו. הטאנקים בראותם את גורלם הלוצם — פנו עורף וחזרו על עקבותיהם בחסות מסך עשן גדול. בשדה נשארו 7 טאנקים שיצאו מכלל שימוש.

וד ורמלה נכבשו בו׳, ז׳ בתמוז

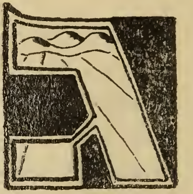
תנועת המלקחיים של צבאנו הקיפה את העמק המבורך — בקעת בית אונו, נעה על משלטי הגבעות המכתרים אותו,

והשלימה תוך יומַים את כיתורו המוחלט, שיחררה את בן שמן העברית מן המצור הממושך וסגרה לחלוטין על שתי הערים הגדולות שבמרכז העמק — לוד ורמלה.

למחרת היום פרצו יחידותינו ללוד. עם נפילת העיר לוד נכנעה רמלה ומסרה את נשקה לידי צבא ההגנה לישראל.

באר־שבע נכבשה על־ידי צבא־ההגנה בי״ט תשרי תש״ט

על ידי מכת־בזק שניתכה על המצרים שחנו בבאר־שבע — נכבשה עיר זאת הלילה על ידי צבא ההגנה לאחר קרב קשה. גורל העיר כולה נחרץ עם כיבושו של מבצר־משטרה העצום השולט על העיר וסביבתה. למצרים נגרמו אבידות קשות ונלכד שלל רב. תושבי העיר נסו ברובם עם התחלת ההתקפה.

ליל שוחרר בכ״ה תשרי

סמוך לשעה שבע בערב, ביום ה׳, החלה פעילות קרבית לכל אורך חזית הגליל.

בשעה 8 לערך היו כפרי עמק בית־נטופה הצפוני נתונים לפשיטות של יחידות הג׳יפים שלנו. הקרב על מירון הסתיים ביום ו׳ בבוקר ב־6.30 לערך. האוייב נס מהמקום.

יחידות ממוכנות ומשוריינות התקדמו לעבר ספסף וג׳יש.

ב־3 לפנות בוקר נכבשה ספסף.

עם הנץ החמה הניפה תרשיחה דגל לבן על צריח המסגד.

תנועת הכניעה הקיפה במשך יום השבת כמעט כל כפר ערבי בגליל ולנוף המזרחי נוסף קוו חשוב — עשרות הדגלים הלבנים שהתנופפו על גגות הבתים.

אילת נתפסה
ע״י צבא ישראל בט׳ אדר תש״ט

צבא ישראל הגיש למדינת ישראל, כשיא־מבצעים בנגב, את אילת.

ללא כל מגע קרבי עם האויב, וללא כל אבידות הגיעו היחידות הישראליות למפרץ, צומת בנתיבות העושר והכוח של ישראל, ובזה הגיעו גבולות ישראל בנגב לנקודה, שהוחזקה בידי שלמה המלך, בתקופה שבה הגיעה ישראל לשיא עשרה ושיגשוגה. בקפיצת־דרך רבתי, שבה מילאו האפתעה והמהירות תפקיד ראשי, ירדו למפרץ הנכסף.

מגודלי זקן, פרועי שיער, מכוסי אבק כבד כשבנעליהם העפר הנוצץ, נשמו חיילי ישראל את רוח הים השני של ישראל.

לאחר תנועה זריזה, מהירה, קשת־דרכים, שבה נבחן כושרו המנהלתי, כוח הניידות, ידיעת מלחמת המדבר של צבאנו, הגיעו כוחותינו אל שפת ים סוף. היחידות הישראליות ביצעו את הפעולה ארוכת־הטווח ביותר של המלחמה.

ש ר ש ר ת

נדמה היה, כי השרשרת מאז נותקה; נותקה לעולם ועד. צבא־העם, למען העם ועל אדמת העם — לא קם לנו זה אלפיים שנה. אמנם, לחמו יהודים; לחמו כחיילים שכירים, כבנים בלי־שם בצבאות זרים; לחמו כמתקוממים למען עצמאותם ותקומתם של עמים אחרים.

מהגנה יהודית בגולה, משמירה עברית במולדת, מתוך ארגון ההגנה בארץ, עלה וצמח, זו הפעם הראשונה מאז גלינו מארצנו — הצבא העברי העצמאי.

והוא קם כיורשה החוקי והטבעי של המסורת העברית הקדומה — התנכית, החשמונאית, הבר־כוכבאית. הוא המשך, הוא חוליה בשרשרת הארוכה של כיבוש מדבריות, של מלחמת דוד וגלית „מעטים מול רבים" — של מחנה גדעון המתנדבים. — „כל רך לבב ילך לביתו". ושל השרשים העמוקים בתרבות הלאומית — תלמידי רבי עקיבא בצבא בר־כוכבא.

הנה הולכת ומתהווה מציאות אגדתית היונקת מן אגדות המציאות הקדמונית. ועוד יסופר וישורר ברבות הימים על הנערים האלה, שבחייהם ובמותם גשרו על פני אלפי שנים וטוו קשר־דמים עם אגדת הגבורה השבויה אשר שמשון שמה. הלא הם הנערים הפצועים אשר פיצצו על עצמם את המשוריין שלהם בנבי־דניאל ובמותם מותתו את אויביהם הפלישתים — ערבים.

עוד נחנך דורות מישראל על סיפור מעשהו של אותו הנער הפצוע, אשר שכב תחת החומה של נבי־יושע ודרש מחבריו שיפוצצוהו יחד עם חומת המבצר המגין על האויב.

כף־הסיידים ושלח, רובה ומחרשה — גם מסורת זו

לקראת הימים הבאים

כל חיי ארצנו כל משטר חיינו, חייבים להיות מותאמים לצרכי קליטה ונשאלת השאלה: האם כבר הדרה ללב כולנו ההכרה שהאיש העיף, אסור לו בתכלית איסור לומר עיף אנכי. כי הבא מן הגולה, עייף יותר ממנו.

והאחים הבאים אחים הם. והנחלה — נחלתם היא. עד שיצאו לפועל תכניות הפיתוח הגדולות חייב כל אחד לעמוד הכן ולעשות כל מה שיוטל עליו בלי טענות ושהיות. הנה באים אלה אשר בזכותם הופקדנו על הבית הזה. הבאים לא אורחים הם, אלא בעלי הבית.

קיים הצבא העברי הצעיר. ובטרם ניתן לו להשקות את אדמת המולדת בדמו, זכה להשקותה זיעת אפיים למכביר. והברית של הנוער הזה עם ארצו אינה רק ברית צבאית, היא גם קשר יצירה וברית עבודה.

כאלה היו, מן הסתם, מתנדבי גדעון, כאלה היו המתקוממים המכבים, כאלה היו תלמידי רבי עקיבא ולוחמי בר־כוכבא.

צבא חלוצי, וגם היום — החלוץ העובר לפני המחנה, כעמוד אש, המורה דרך להולכים אחריו — מורה דרך לנצחון, לעצמאות, ליצירה.

שאי סביב עיניך וראי כלם נקבצו באו לך. מי אלה כעב תעופינה וכיונים אל ארובותיהם. בניך מרחוק יבואו ובנותיך על צד תאמנה.

ונשא נס לגויים ואסף נדחי ישראל ונפוצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ. ופתחו שעריך תמיד יומם ולילה לא יסגרו. והלכו אליך שחוח בני מעניך. והשתחוו על כפות רגליך כל מנאציך. תחת היותך עזובה ושנואה ואין עובר, ושמתיך לגאון עולם משוש דור ודור. לא ישמע עוד חמס בארצך, שד ושבר בגבוליך וקראת ישועה חומותיך ושעריך תהלה. לא יבוא עוד שמשך וירחך לא יאסף כי ה׳ יהיה לך לאור עולם ושלמו ימי אבלך. הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום.

והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה׳ בראש ההרים ונהרו אליו כל הגויים. וכתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות. לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה.

דין דן

דין דן דין דן
היה היתה צבת על סדן
דין דן...
ממטיל ברזל ישר
היא קשרה עגול חסין
דן דין...
חד ותרי טבעת הא
עוד אחת ועוד שתים
הנה כבל נחושתים.
כבל כבל מאפיל
על כל דרך
ועל כל שביל,
באשר כף רגל שם
דין דן...
ורצון בא חפשי רענן
וכנפים פרש
ויתפש את הצבת
מעל הסדן דין דן...
ויתפש כל חוליה דן דין...
התפרקו חוליות דין דן
לעברים דן דין
גם פה גם שם
דין דן דין דן
תור כבל תם.
ורוח אביב בא מרנין
דן דין...

פרחים וילדים
על כל שעל דין דן
עם צליל הברזל
עוד צליל אחד יעל
שיר החרות
הוא בא ורן.
דין דן...

מעוז-חיים (שטורמן)

פסח תש״ט